

PRESEKI

[3/83]

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE
GOZDNEGA GOSPODARSTVA BLE D

OSREDNJA KNJIZNICA KEKAVJ
STROVSKI ODDLEK

Knjižnica delavcev

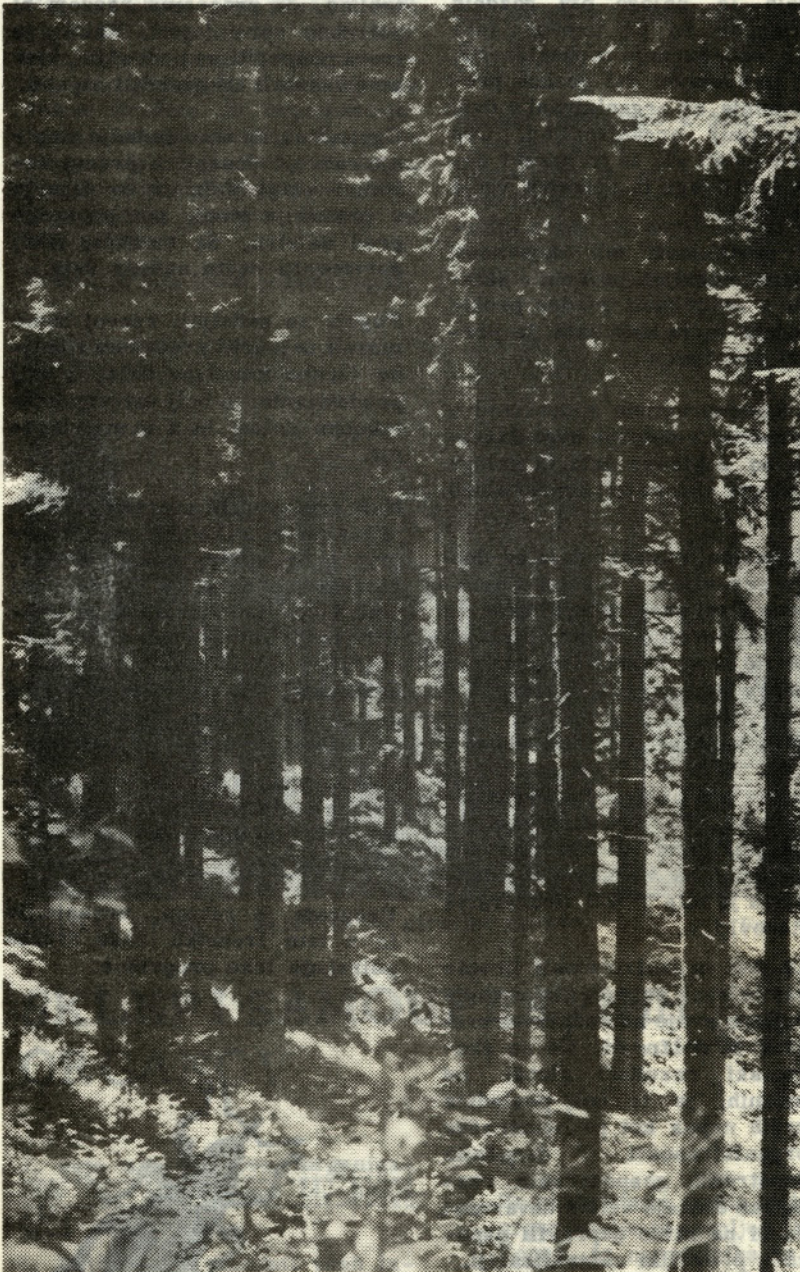
G

Svet delovne organizacije je imenoval novega direktorja

Svet delovne organizacije je imenoval na seji dne 14.6.1983 za direktorja delovne organizacije Dušana Novaka, dipl. ing. gozd. V razpisnem postopku se dose-danji direktor Cveto Čuk ni več prijavil, ker je menil, da je prav, da se pred upokojitvijo posveti še nekaterim strokovnim nalogam, ki jih kot direktor ne bi imel časa opravljati, ter da s svojimi bogatimi izkušnjami pomaga novo imenovanemu direktorju.

Dušan Novak je diplomiral leta 1962 na Gozdarski fakulteti v Ljubljani in se 1.7.1962 zaposlil pri GG Bled. Do leta 1973 je opravljal različna dela in naloge. Tako je bil nekaj časa taksator, nato tehnolog v proizvodnem sektorju in nato pomočnik šefa gozdnega obrata na Jesenicah. Leta 1973 je bil imenovan za šefa gozdnega obrata Jesenice ter kasneje za vodjo TOZD gozdarstvo Jesenice. Od leta 1975 dalje pa je opravljal dela in naloge vodje TOZD gozdarstvo Pokljuka.

Dušan Novak je k prijavi na razpis priložil koncept dela za mandatno obdobje, ki ga v celoti objavljamo.

Naš ponos: zaloga in kvaliteta

Foto: I. V.

PROGRAM RAZVOJA GG BLED

1. Uvodne ugotovitve

Delovna organizacija GG Bled je dosegla v času svojega obstoja raven dela, ki jo uvršča v zgornjo tretjino med slovenskimi gozdnimi gospodarstvi.

To smo dosegli zato, ker smo si v preteklosti pravočasno zastavili uresničljiv in obvezujoč razvojni cilj, da moramo trajno ohraniti in izboljševati koristno funkcijo gozdov ob sodobni in racionalni proizvodnji lesa.

Samo tak cilj je družbeno sprejemljiv. Program dela in razvoja za doseg tega cilja smo zapisali v temeljne srednjeročnih in dolgoročnih razvojnih načrtov.

Do sedaj so bili splošni pogoji taki, da smo skoraj nemoteno delali in se razvijali. Razmeroma lahko smo ustvarjali vse pogoje, ki so za razvoj potrebni. Da niso bili doseženi še boljši rezultati, smo bolj krivi sami kot pa objektivni pogoji.

Razmere so se v kratkem času zelo spremenile. Z gospodarsko krizo so tudi za gozdarstvo nastale izredno zaostrene razmere gospodarjenja.

Danes se moramo ponovno zavesti, da so naši cilji širšega družbenega pomena in da jih ne moremo spremeniti. To pomeni, da ostaja program razvoja isti, spremeniti pa moramo način dela, da bomo lahko še naprej ustvarjali pogoje za razvoj.

2. Ocena sedanjega stanja

- V družbenih gozdovih smo do danes ustvarili take pogoje, da količinsko izpolnjujemo naloge družbenih načrtov. Še vedno ne obvladujemo vseh družbenih gozdov, precej jih je v smislu izkoriščanja še zaprtih. Predvidene donose s teh površin dajejo odprti gozdovi.

Značilno je, da smo tako stanje dosegli s precej velikimi vlaganji v gozdove in v objekte in sredstva, ki rabijo gospodarjenju s temi gozdovi.

V zasebnih gozdovih, ki imajo

enak pomen kot družbeni, nalog ne izpolnjujemo. Od leta 1963, ko je naša delovna organizacija prevzela gospodarjenje s temi gozdovi, smo premalo storili, da bi imeli v njih normalne pogoje gospodarjenja. Premalo smo naredili za podružbljanje proizvodnje v teh gozdovih, za združevanje dela in sredstev s kmeti, lastniki gozdov, in za vlaganje v te gozdove.

- Dela in naloge pri gozdnih gradnjah in pri prevozu lesa ter vzdrževanju mehanizacije, ki so sestavni del gozdne proizvodnje, so organizirani v dveh temeljnih organizacijah. Obe dejavnosti sta že po naravi dela zelo dragi in potrebni večje pozornosti.

V preteklosti teh dejavnosti nismo razvijali povsem v skladu s potrebami gozdne proizvodnje in imamo zato že precej problemov.

- V Samoupravnem sporazumu o združitvi v delovno organizacijo so zapisana dela in naloge delovne skupnosti skupnih služb.

Običajna, rutinska dela so dobro opravljena, pravitako nekateri strokovna dela. Slabše pa je na področju ustvarjalnega dela, to je v iskanju izboljšav in napredka.

- Samoupravna organiziranost v naši delovni organizaciji je podrejena proizvodni organiziranosti. Od konstituiranja temeljnih enot so bile izvršene spremembe v Radovljici, ukinjena je bila TOZD Gozdarstva Radovljica.

Ob taki organiziranosti imamo vsi delavci pogoje, da uresničujemo svoje samoupravne pravice in dolžnosti. Če so ekonomski rezultati slabši od možnih, je to bolj posledica naših napak kot pa neustrezne organiziranosti. V današnjih zaostrenih gospodarskih razmerah obstaja velika nevarnost, da bi na hitro napravili napako v preveliki centralizaciji.

- Združeni smo v sestavljeno

organizacijo GLG Bled. Rezultatov te oblike združevanja dela in sredstev skoraj ne čutimo.

Dobro sodelujemo z LIP Bled, posebno pri skupnih vlaganjih, ki omogočajo kvalitetno in sodo dobro proizvodnjo in predelavo gozdnih sortimentov. Rezultati sodelovanja so tu in verjetno bo tudi v prihodnje družbeni interes, da se to sodelovanje nadaljuje in poveča.

3. Zaključek

Iz uvodnih ugotovitev in grobe ocene sedanjega stanja lahko ugotovimo, da programa razvoja ni potrebno spreminjati. Razvoj je treba pospešiti na področjih, kjer smo zaostali ali naredili napake.

Ugotovitev, da smo sedanjo stopnjo razvoja dosegli s precej velikimi vlaganji in da bo denarja v prihodnje manj, nas postavlja pred dejstvo, da moramo takoj spremeniti način našega dela.

Pogoje za nadaljnji razvoj bomo morali ustvariti predvsem z boljšo izrabo minulega dela, z bolj produktivnim in bolj ustvarjalnim tekočim delom in z manj vlaganji.

Naš proizvod in storitve, ki jih opravljamo, vsebujejo v primerjavi z industrijo mnogo živega, človeškega dela. V preteklosti smo se preveč ukvarjali s stroji in naložbami za osvojen tehnologijo, manj pa s človekom - delavcem, ki jo vodi in v njej dela. Usposobljen, osveščen in prizadeven delavec na kateremkoli nivoju je pogoj za dobro delo in rezultate in s tem za krepitev materialne osnove in samoupravljanja.

Program je realen, uresničljiv in v tem trenutku naša družba potrebuje take programe.

VEDNO VEČ JE BOLNIKOV

O delu, gospodarjenju in uspehih v prvem tromesečju smo pisali že v drugi številki Presekov. Da je bil polletni rezultat dober, ni treba posebej poudarjati, saj je bil rezultat tega delitev osebnih dohodkov za nazaj in povišanje vrednosti točke za naprej.

To leto smo imeli zelo obsežen plan pogozdovanja - skupaj 16.6 ha ali 66.000 kom sadik. Sajeenje se je vleklo od marca do maja na različnih terenih v nadmorski višini od 900 do 1400 m. Pet hektarjev smo posadili tudi za TOZD Bohinj v Maročci. Ker sami nismo mogli posaditi vsega, smo pritegnili k sodelovanju razna društva in organizacije. Spomladansko obično deževje je prispevalo k dobremu rezultatu. Sadike so se dobro prijele. Drugega gojenja v prvem polletju ni bilo veliko.

Vreme je bilo letos posebno ugod-

no, saj je bilo v pol leta le 18 dni slabega vremena, to je povprečno po tri dni na mesec, sicer pa 40 % v februarju.

Poseben problem je v naši TO bolniški stalež. V pol leta je bilo 11.908 ur izostankov zaradi bolezni. To je toliko, kot če bi 10 ljudi v tem času ne bilo na delu. To je obenem tudi 10 % vseh zaposlenih v TOZD. Precej jih je v bolniški že po več mesecev, eden že več kot eno leto. Kolektiv je postal star, zato je tudi bolniške vedno več. Problem je v tem, da nas je po planu dovolj, pri delu pa je velik izpad.

Drugih izostankov z dela je bilo 1158 ur. 60 % teh ur je bilo v februarju, ko so bili pogoji za delo manj ugodni in so ljudje porabili nekaj neplačanega dopusta.

Podlogar Jože

Montaža Urusa za spravilo po strmini navzdol.

Foto GG

SKLEPI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

1. seja sveta delovne organizacije GG Bled z dne 14. junija 1983

1. Potrjeni so mandati vseh izvoljenih članov, delavcev in metov, za mandatno dobo dveh

let.

2. Za predsednika sveta delovne organizacije je izvoljen Štefan Rogan, za namestnika pa Jože Arh, oba za mandatno dobo dveh let.

3. V komisijo za stanovanjska vprašanja so imenovani:

TOZD gozdarstvo Bohinj
Anton Smukavec
TOZD gozdarstvo Pokljuka
Metka Bohinc
TOZD gozdarstvo Jesenice
Anton Klinar
TOK - Bojan Arh
TOZD gozdno avtoprevoznništvo
Drago Čelesnik
TOZD gozdno gradbeništvo
Jože Urbanc
Delovna skupnost
Bojan Lavrih

V uredniški odbor Preseki so imenovani:

TOZD gozdarstvo Bohinj
Ivan Veber
TOZD gozdarstvo Pokljuka
Jože Podlogar
TOZD gozdarstvo Jesenice
Alojz Mertelj
TOK - Nikolaj Lapuh
TOZD gozdno avtoprevoznništvo
Tadej Vidic
TOZD gozdno gradbeništvo
Albert Vidic
Delovna skupnost
Boris Ahac

V počitniški odbor so imenovani:

TOZD gozdarstvo Bohinj
Tančka Rozman
TOZD gozdarstvo Pokljuka
Zvonko Kavčič
TOZD gozdarstvo Jesenice
Mimi Miklavčič
TOK - Edita Ahačič
TOZD gozdno avtoprevoznništvo
Vlado Vampelj
TOZD gozdno gradbeništvo
Jože Urbanc
Delovna skupnost
Milena Čelik

V komisijo za nagrajevanje delavcev po rezultatih dela so imenovani:

TOZD gozdarstvo Bohinj
Ivan Veber
TOZD gozdarstvo Pokljuka
Ivan Jekler
TOZD gozdarstvo Jesenice
Franc Žerjav
TOK - Bernard Tonejc
TOZD gozdno avtoprevoznništvo
Jože Dežman
TOZD gozdno gradbeništvo
Andrej Klinar
DS skupnih služb
Zvone Solar

V odbor za ljudsko obrambo
in družbeno samozaščito so
imenovani:

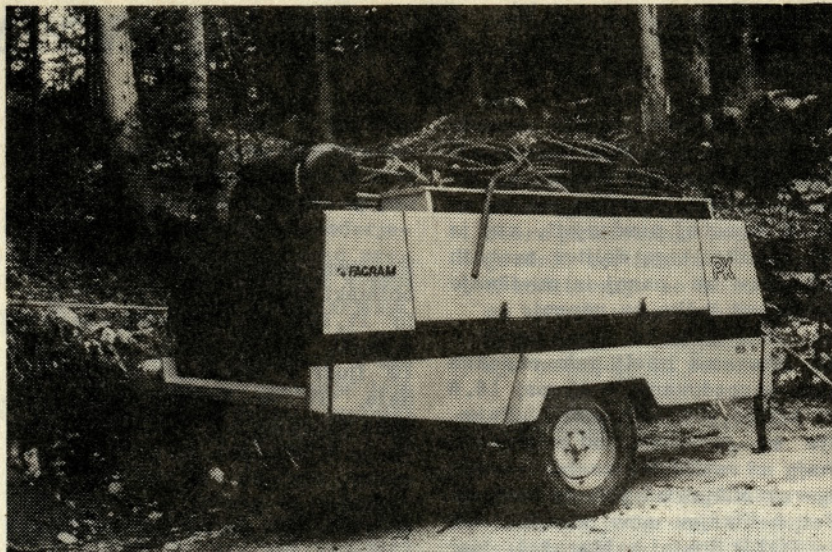
TOZD gozdarstvo Bohinj
Ludvik Šmid
TOZD gozdarstvo Pokljuka
Štefan Rogan
TOZD gozdarstvo Jesenice
Kostja Jerovšek
TOK - Bernard Tonejc
TOZD gozdno avtoprevoznništvo
Jože Stare
TOZD gozdno gradbeništvo
Štefan Barbarič
DS skupnih služb
Zvone Šolar

in po svoji funkciji še
predsednik stalne akcijske
konference komunistov,
individualni poslovodni organ
DO,
predsednik sveta delovne or-
ganizacije,
predsednik konference osnov-
nih organizacij sindikata.

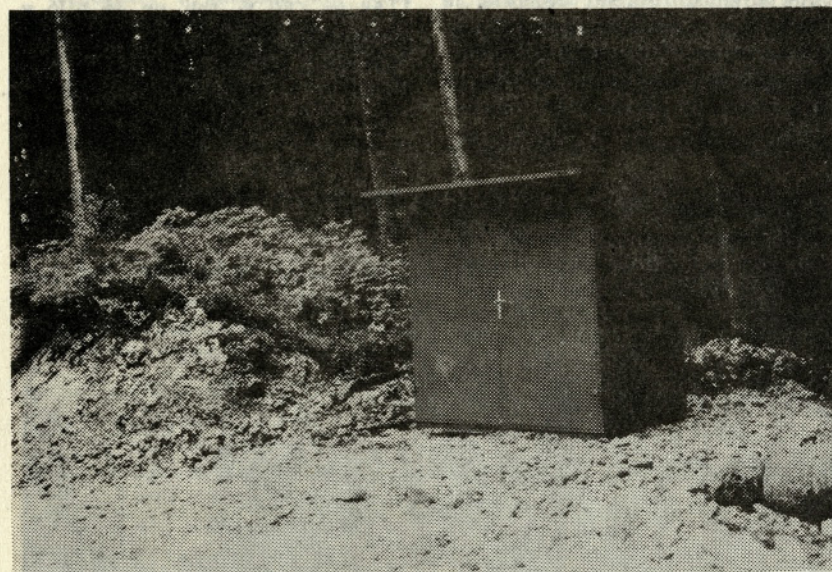
4. Svet delovne organizacije ime-
nuje tov. Dušana Novaka, dipl.
ing. gozd. za individualnega
poslovodnega organa delovne
organizacije Gozdno gospo-
darstvo Bled, in sicer od 1.
oktobra 1983 dalje za mandat-
no dobo štirih let.

Svet delov. organizacije ime-
nuje tov. Cveta Čuka, dipl. ing.
gozd. za vršilca dolžnosti in-
dividualnega poslovodnega or-
gana delovne organizacije GG
Bled in sicer od 18. junija
1983 do 1.10.1983.

5. Svet delovne organizacije
sprejme samoupravni spora-
zum o združevanju sredstev
za interno stimulacijo proiz-
vodnje za konvertibilni izvoz.
6. Svet delovne organizacije
sprejme samoupravni spora-
zum o združevanju del in
sredstev za ustvarjanje več-
jega deviznega priliva.
7. Svet delovne organizacije
sprejme osnutek samouprav-
nega sporazuma o združitvi
v GLG in statuta GLG s pri-
pombami, pripombe posredu-
je SOZD GLG.
8. Svet delovne organizacije
sprejme gozdnogospodarski
načrt za enoto Bohinj za do-
bo 1982-1991; glasovanje je
bilo ločeno, tako da so pose-
bej glasovali delavci GG Bled
in kmetje kooperanti, člani
SDO.

Nova izvedba kopresorja pri gradnji gozdnih cest na Jelovici
Foto GG

Pomanjkanje goriva nas sili tudi v skrbnejše shranjevanje.
Vse več je priročnih skladišč po gozdovih. Foto GG

9. Gozdno gospodarstvo Bled do-
voljuje brezplačen prenos
pravice uporabe na Zavod za
ribištvo Ljubljana na parce-
lah št. 156/2 in 156/3 v k.o.
Bohinjska Bistrica s površi-
no 460 m² in 487 m² zem-
ljiškoknjižni vložek št. 105.
10. Gozdno gospodarstvo Bled
soglaša s pripravami za iz-
delavo programa razvoja na-
rodnega parka in s pripravo
načrtov za posamezne objek-
te na površini, ki jo upravlja
GG Bled.
- Konkretno soglasje k objek-
tom bo podano na predloženi
- dokumentaciji v okviru spre-
jetega programa, kot to do-
loča zakon o narodnem par-
ku v členu 30 (Ur. list SRS
št. 936-17/81).
11. Gozdno gospodarstvo Bled
ne more spremeniti določil
odločbe o agrarni reformi
in ne vračati dodeljenih zem-
ljišč ali dodeliti upravnemu
organu v nadaljnje razpolaga-
nje, če konkretna površina ni
predmet širšega družbenega
interesa za spremembo na-
membnosti.
12. Svet delovne organizacije daje
pozitivno soglasje k prenosu

pravice uporabe na zemljišču v obsegu in površini, ki bo določena s pozitivno lokacijsko dokumentacijo, pod naslednjimi pogoji:

- pozitivno mnenje SIS za gozdarstvo Bled,
- strokovna služba Gozdnega gospodarstva Bled izdela projekt, v katerem določi mejo med trajno gozdno površino in bodočo urbanizirano

cono ter potek traktorske izvozne poti. Stroški nadomestne gradnje vlake so obdelani v tem projektu,

- lokacijska dokumentacija se izdela znotraj tako določene površine,
- za izgubljeno gozdno površino in za nadomestno gradnjo se določi odškodnina.

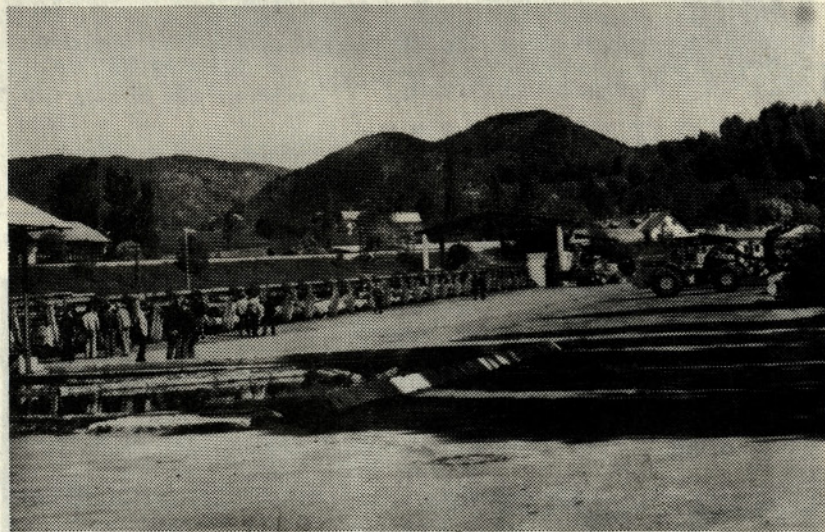
13. GG Bled odproda Francu Počarju, delavcu TOZD gozd-

no avtoprevoznitvo in delavnice, stanujočemu v Radovljici, Šercerjeva 37 del zemljišča parc. št. 184/2 k.o. Poljšica v približni površini 840 m² proti odškodnini, ki jo določi sodni cenilec. Prenos se izvrši na podlagi ustrezne pogodbe, predhodno pa geodetska uprava zemljišče geometrijsko odmeri v prisotnosti pooblaščenega predstavnika GG Bled.

14. Petru Kemperletu, Alojzu Staretu, Aleksandru Sremcu in Jožetu Ravniku iz Boh. Bistrice, Zoisova 30 se dodeli v uporabo zemljišče parc. št. 144/6, dvorišče v izmeri 635 m² proti najmanjši odškodnini, določeni z odlokom občine Radovljica.

15. Petru Kemperletu se dodeli v uporabo zemljišče parc. št. 144/5, njiva v izmeri 68 m² proti najmanjši odškodnini, določeni po odloku občine Radovljica.

16. Svet delovne organizacije ugotavlja, da je bil predlog sprememb plana porabe sredstev za skupno porabo delavcev sprejet na delavskih svetih TOZD, TOK in delovne skupnosti in je sledeč:

Pogled na mehanizirano skladišče z drugega zornega kota
Foto: GG

nagrade upokojevcem ob novem letu	179.126 din
stanarina za nezasedena stanovanja	5.000 din
po poteh partizanske Jelovice - prispevek	20.000 din
ekskurzije drugih delavcev	30.000 din
šport in rekreacija	120.000 din
tekmovanje gozdnih delavcev	90.000 din
jubilejne nagrade in odpravnine	1.764.500 din
regres za letni dopust	2.700.000 din
odprema prikolic	-
regres za počitniški dom in prikolice	250.000 din

nakup koledarjev	90.000 din
obveznosti delovne organizacije - pogodbene	-
socialne pomoči	103.824 din
regresiranje bivanja v zdraviliščih	-
občinska kulturna akcija - prispevek	5.000 din
pomoč organizacijam in drugim	40.000 din
knjižne nagrade	20.000 din
ekskurzija za dan žena	70.000 din
venci, objave in drugo	20.000 din
tekmovanje mehanikov	15.000 din
Skupaj združena sredstva	4.922.470 din

17. Delavcem, ki jim je bil v letu 1982 odobren kredit za gradnjo ali popravilo hiše, pa ga niso mogli izrabiti, se omogoči, da ga porabijo v prvi polovici leta 1983.

18. Za ureditev otroškega oddelka Bolnice Jesenice bo Gozdno gospodarstvo Bled prispevalo les (15 m³), poiskati pa je treba možnosti, da bi sredstva ne bremenila sklad skupne porabe.

M. Č.

V aprilu

PRIŠLI:

Ramo OMERADŽIČ
TOZD gozdno gradbeništvo
Rasim HUKAREVIČ
TOZD gozdno gradbeništvo
Dedo ČAUŠEVIČ
TOZD gozdno gradbeništvo
Asim HUKAREVIČ
TOZD gozdno gradbeništvo

KADROVSKE SPREMEMBE

Mirsad HUKAREVIČ
TOZD gozdno gradbeništvo
Ismet PROŠIČ
TOZD gozdno gradbeništvo
Zamo MUJKIČ
TOZD gozdno gradbeništvo
Šefik ABDIJANOVIČ
TOZD gozdno gradbeništvo
Omer JUKIČ
TOZD gozdno gradbeništvo
Julijan KUJAR

TOZD gozdarstvo Bohinj
Bogdan HRIBAR
TOZD gozdarstvo Bohinj
Alenka ROZMAN - DS SS

ODŠLI;

Helena MEŽAN - DS SS

upokojitev

Milan MARIĆ - TOZD gozdarstvo - upokojitev

Ilja PAUREVIĆ - TOZD gozdarstvo Jesenice - odhod v JLA

Ivica STOJČEVIĆ - TOZD gozdarstvo Jesenice - na lastno željo

Peter KOROŠEC - TOZD gozdarstvo Pokljuka - invalidsko upokojen

V m a j u :

PRIŠLI:

Janez STARE

TOZD gozdarstvo Pokljuka

Ilja MAČINKOVIĆ

TOZD gozdno gradbeništvo

Srečo BUČIĆ

TOZD gozdno gradbeništvo

Zdravko JELIĆ

TOZD gozdno gradbeništvo

Miro BUČIĆ

TOZD gozdno gradbeništvo

Jozo PIPLICA

TOZD gozdno gradbeništvo

Vinko MUŠURA

TOZD gozdno gradbeništvo

Vican GAČE

TOZD gozdno gradbeništvo

Ivan TOMIČIĆ

TOZD gozdno gradbeništvo

Ivan KUNCE

TOZD gozdno gradbeništvo

Marko DUNDIĆ

TOZD gozdno gradbeništvo

Gojislav MILNOVIĆ

TOZD gozdno gradbeništvo

Vlado MILNOVIĆ

TOZD gozdno gradbeništvo

Ante SEKELEZ

TOZD gozdno gradbeništvo

Mate DUNDIĆ

TOZD gozdno gradbeništvo

Andrija LONČAR

TOZD gozdno gradbeništvo

Stjepan BABIĆ

TOZD gozdno gradbeništvo

Peter AKMADŽIĆ

TOZD gozdno gradbeništvo

Slavko STARE

TOK DE Bohinj

ODŠLI:

Anton DEANKOVIĆ

TOZD gozdarstvo Bohinj

- upokojitev

Anton MLEKUŽ

TOZD gozdarstvo Bohinj

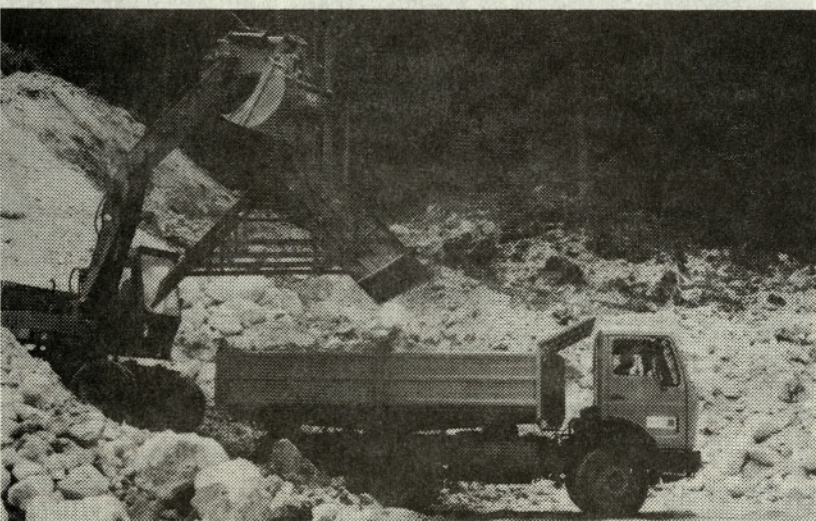
- upokojitev

Malči METUL - DS SS

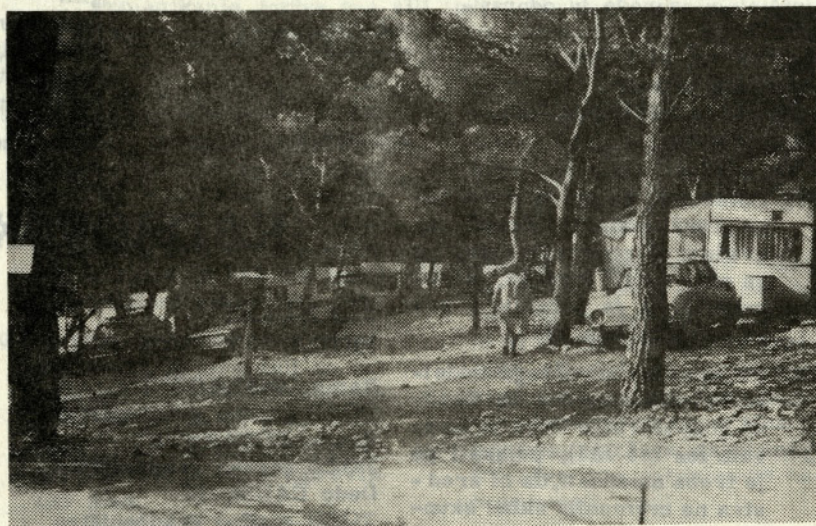
- upokojitev

Zaenkrat še simbolično obleganje konj - Foto GG

Poenostavljeno odbiranje prevelikih komadov iz posipnega materiala za gozdne ceste. - Foto GG

V prijetni senci borovcev Premanture so našli prostor za tri naše bivalne prikolicе. - Foto GG

Ivanka ROPRET
TOK DE Radovljica-upokojitev

V Juniju:

PRIŠLI:

Adil HUKAREVIĆ
TOZD gozdno gradbeništvo
Pejo GRGIĆ
TOZD gozdarstvo Bohinj

ODŠLI:

Ivan TOMIČIČ
TOZD gozdno gradbeništvo
- odhod v JLA
Gojislav MILNOVIĆ
TOZD gozdno gradbeništvo
- odhod v JLA

V juliju:

PRIŠLI:

Vinko KOROŠEC
TOZD gozdarstvo Bohinj
Marija BLAŽIN
TOZD gozdarstvo Bohinj

ODŠLI:

Marjan ARH
TOZD gozdno gradbeništvo
- odhod v JLA
Vinko KOROŠEC
TOZD gozdarstvo Bohinj
- po preteku pogodbe
Marija BLAŽIN
TOZD gozdarstvo Bohinj
- po preteku pogodbe
Marko PONJAVIĆ
TOZD gozdarstvo Jesenice
- odhod v JLA

V avgustu:

PRIŠLI:

Kasim DŽELALAGIĆ
TOZD gozdno gradbeništvo
Mustafa KRIVIĆ
TOZD gozdno gradbeništvo
Peter ZEMVA
TOZD gozdno avtoprevoznništvo

ODŠLI:

Janez CUZNAR
TOZD gozdarstvo Jesenice
invalidsko upokojen

V septembru:

PRIŠLI:

Drago JOŠAR
TOZD gozdno gradbeništvo
Ivan MILNOVIĆ
TOZD gozdno gradbeništvo
Boris VIDIĆ
TOZD gozdno avtoprevoznništvo

Robert KLANČAR
TOZD gozdarstvo Bohinj
Andrej AVSENEK
TOK DE Radovljica

ODŠLI:

Ernest GAŠPER
TOZD gozdarstvo Bohinj
- invalidsko upokojen

Število zaposlenih po TOZD 30. 9.
1983

TOZD gozdarstvo Bohinj	85
TOZD gozdarstvo Pokljuka	97
TOZD gozdarstvo Jesenice	50
TOK Bled	62
TOZD gozdno gradbeništvo	80
TOZD gozd. avtoprevoznništvo	65
DS skupnih služb	56
	495

Ivica Lah

GOZDNOGOJITVENA PROBLEMATIKA PRI NAS

Prispevek, ki ga je napisal Marjan Zalokar v marčevski številki Presekov ocenjujem kot krepko opozorilo, da je treba tudi pri nas začeti drugače razmišljati o ključni veji gozdarstva - gojenju.

Zalokarja poznamo, da je bil vedno s srcem gojitelj - ne pa le zbiralec kubikov. Žal pa moramo bolj ali manj radi vsi - tako kot on - pretežno delati za kubike. Marsikom ni vseeno, če črpamo in izčrpavamo, kar je največ mogoče. Zato ni čudno, da se je pojavil, in se bo morda še, klic, ki predvsem sprašuje: ali res dovolj storimo za obnovo in vzgojo gozda ob današnjih maksimalnih sečnjah.

Zalokar je opisal in ocenil zares dobro gojitveno skupino delavk iz Radovljice, kakršne pri nas zadnje čase nismo imeli.

Kako je nastala ta skupina, ki bi bila lahko model za naše neposredno delo v gojenju? Ali res popolnoma slučajno, spontano, ali jo je kdo namenoma "naštudirali"? Prepričan sem, da so se delavke slučajno tako dobro ujele, nekaj gozdarjev v Radovljici pa jih je zaznalo, jih smotrno razporedilo in usposobilo za gojenje.

Pisec prispevka ugotavlja, da je pri nas gojenje odrinjena panoga. Menim, da so bili gozdovi v družbeni lasti po zaslugi prednamcev lepo negovani in so v njih dobro gospodarili. Pomlajujejo se večinoma naravno. Večjih pretresov ali naravnih ujm, razen vetrolomov na Pokljuki, skorajda

nismo doživljali. Marsikje so se gozdovi celo prehitro obnavljali in je pomladek prehitel zrelost drevja.

Bistveno drugače pa je v zasebnih gozdovih. Čeprav zberemo danes v njih polovico ali več kubikov celotno oddane lesne mase, je zasebni sektor prepuščen skrbi nekaterih gozdarjev in delavcev v podjetju, žal v "drugem planu". Menim, da je naši GG javnosti premalo znano, s kakšnimi težavami se delavci in organizatorji ukvarjamo v zasebnih gozdovih. Tehnično nismo dovolj opremljeni, pa tudi (kar je najhuje) na svojem ozemlju nismo. Večinoma - roko na srce - moledujemo za kubike, ki naj nam bi jih pripravili posestniki - kooperanti. Res je zakon z nami, ki naj bi nam pomagal, kadar se srečujemo z nerazumevanjem posameznikov za družbene potrebe in s slepim, nesmotrnim skoparjenjem z lesom, kjer to ni potrebno oziroma je naravnost škodljivo. Vendar poznamo učinkovitost nekaterih zakonov v naši domovini. Če pri izrabi gozdov naletimo na težave, če smo slabo organizirani in mnogokrat negotovi pri tem, kar je vendarle pogoj za naš obstoj in v kar vložimo večino svojega dela, tako smo negotovi tudi pri vzporedni dejavnosti - gojenju.

V svetu pa tudi pri nas so znanstveniki v inštitutih in birojih razvili gojitvene študije; ampak kar od vsega tega pride v gozd, je bore malo. Zakaj in kako vse skupaj razvodeni? Navsezadnje nam največ in najboljša gojitve-

na dela opravi kmet, vesten, nekoliko poučen in pravilno usmerjen, vendar če dela zase. Ampak kmetov ni: delo jim zaostaja še v njihovi osnovni dejavnosti - kmetijstvu. Kako potem ne bi bil vesel skupine, kakršna je nastala v obratu Radovljica, ki so jo naučili in privadili na delo naši gozdarji.

Gojitvena problematika je v zasebnih gozdovih še zahtevnejša kot v državnih. Drobnolastniško gospodarjenje, največkrat po občutku, odvisnost ali neodvisnost lastnikov od gozda in od tega, ali potrebujejo denar od lesa ali ne, od tega ali je kmet bogat ali reven - vse to je opravilo svoje - vse to in še raznolikost drevesnih vrst, vse to vpliva zlasti na gojitveno problematiko zasebnega gozda.

Ne ostane nam drugega, kot da še naprej skrbimo, da bodo naše gojitvene skupine res kvalitetne, kajti v neposredno opravljenem delu v gozdu se le kažejo rezul-

tati in uspehi. Ne le v študijah in planih, ki seveda morajo biti. Vedno in povsod ima zadnje be-

sedo normalno delo.

M. Zupan

Nega gozda

I. V.

Triglavski narodni park uresničuje zastavljene cilje

Leta 1981 povečani Triglavski narodni park se je na gorenjski strani približal Savi Dolinki, zajel Pokljuko in južne Bohinjske gore z namenom, da ohranimo izjemne naravne in kulturne vrednote, zavarujemo značilnosti živega in neživega sveta in vskladimo nadaljnji razvoj kmetijstva in gozdarstva v osrednjem delu Julijskih Alp. Tehnične, nadzorne in strokovne naloge v parku je prevzelo nekdanje Gojitveno lovišče Triglav na Bledu, ki je že prej nadziralo precejšnji del osrednjega območja parka. Vsi porabniki prostora so vključeni v Svet TNP, med njimi tudi gozdarji. Vidni so ukrepi v okviru predpisov o delovanju in zaščiti parka: obeležene so meje širšega in ožjega območja, izdan je bogat barvni prospekt, vpeljana je nadzorna služba, v kateri sodelujejo tudi člani iz naših vrst kot prostovoljni nadzorniki. Organizirano je znanstveno raziskovalno delo, ki bo proučilo naravno in kulturno dediščino v parku.

Gozdarje zanimajo gospodarske omejitve v parku, saj so v njegovem območju naši kapitalni gozdovi Pokljuke, Mežakle, triglavskih dolin, Fužinske planine in Notranji Bohinj. Že v prvem členu zakona je navedeno: "... z naravnimi danostmi in vrednota-

mi vsklajen nadaljnji razvoj kmetijstva in gozdarstva...". Tudi ostala določila ne zavirajo razvoja gozdarstva drugače kot da zahtevajo strokovno pravilno gospodarjenje. Omejitvena določila npr. hrup preko 50 dBA po tolmačenju ne zavaruje normalnega dela v gozdarstvu. Kmetijstvo, gozdarstvo, lov in ribolov smatra zakon za temeljne gospodarske panoge, ki zagotavljajo kulturno dediščino v smislu kulturne krajine. Kulturni spomeniki v parku so zaščiteni po posebnem

Planina Laz

Foto: I. V.

zakonu, varuje jih Zavod za spomeniško varstvo v Kranju.

Bistvene omejitve so namenjene tujim porabnikom narodnega parka in gospodarskim panogam, ki nimajo značaja temeljnih panog. Taki sta turizem in promet. V parku je prepovedano kurjenje na prostem, šotorenje izven kampov, odlaganje odpadkov, povzročanje hrupa, onesnaževanje zraka in vode, vožnja z motornimi sanmi in motornimi čolni, reklama, gojenje neavtohtonih rastlin in živali, obvezno je ozeleniti odkopne brežine po opravljenih delih. V ožjem območju parka je dodatno prepovedano: gradnja novih ali povečevanje turističnih objektov, če to ni v programu parka, prepovedan je osebni promet po gozdnih cestah, uporaba herbicidov in insekticidov, lov s pogoji, pastmi in strupi, poseganje v vodotoke tako, da se spreminja količinska razporeditev vode, prepovedana je gradnja smučarskih žičnic in prog. Prepovedane posege lahko izjemoma dovoli Skupščina SR Slovenije. Strožje bodo nadzirali gradnje, ki niso namenjene osnovnim gospodarskim panogam. Za prebivalce v parku naj omejitve ne bi veljale razen, če bi se hoteli baviti z dejavnostmi, ki so v nasprotju s programom parka ali če bi kvarile naravno dediščino. Gornji prispevek ima namen preprečiti zlonamerno širjenje vesti, da bodo prebivalci v TNP oško-

dovani. Resnica je ravno nasprotna: ideja parka pospešuje kmetijstvo, zlasti propadajoče načine vzreje živine s pašništvo. V ta namen bo park iz lastnih sredstev obnovil nekaj visokogorskih planin. Prebivalci bodo imeli možnost zaslужka v turizmu, ki ga bo pogojeval park. Obiskovalci naj bi vstopali v park kot planinci, kar daje možnost za kmečki turizem.

Triglavski narodni park je alpski park, ki ne prenese grobih posegov v njegovo naravno obliko. Naši predniki so znali prisluhniti naravi in organizirali trajno obliko izrabe naravnih dobrin. Sodobno mehanizirano gospodarjenje ni tako tenkočutno. Zato moramo dati poudarek živemu svetu, ki izraža izjemno ohranjenost naravne oblike. Ideja narodnega parka v bodočnosti je ohranjanje naravnih virov, pomembnih za preživetje človeštva. Danes še ne vemo, brez katerih rastlin in živali človeštvu ni mogoče zagotoviti bodočnosti. Marsikje na zemlji so danes naravne danosti že tako poškodovane, da ne omogočajo človeku zdravega življenja, bivalno okolje je ogroženo. Čeprav se tega zavedamo, še dalje kvarimo ekološke razmere. Zato želimo z narodnim parkom ohraniti vsaj tisti biser ohranjene narave, ki ga še premoremo.

I. V.

TUDI OVČEREJA JE POMEMBNA GOSPODARSKA PANOGA

Sprijazniti se moramo z dejstvom, da imamo obsežne površine hribovitega sveta, kjer je zaradi visoke nadmorske višine, velikega nagiba, nedostopnosti za mehanizacijo in skalovitosti paša ovac edini način za izrabo tega kmetijskega prostora. Danes, ko moramo v prizadevanjih za večjo količino hrane, vključiti v kmetijsko pridelavo tudi ta skromni alpski svet, ovčereja ponovno pridobiva na pomenu.

Prav je, da se torej osvestimo in ponovno oživimo to dokaj zanemarjeno vejo živinoreje in kmetijstva, ki ima zlasti tele naloge:

1. prirejo mesa,
2. prirejo volne za domačo obrt in tekstilno industrijo in
3. negovanje krajine oziroma površin, ki jih paša varuje pred zaraščanjem.

Zadržimo se zlasti pri prireji mesa, ki dobiva v današnjih družbenogospodarskih razmerah vedno večji pomen.

Na našem področju imamo na srečo jezersko solčavsko pasmo, ki je za prirejo mesa izredno primerna. S primerno rejo pa moramo znati to gospodarsko lastnost izrabiti. To pomeni, da moramo rejo uravnati tako, da

bo prireja cenejša. V ta namen moramo izrabiti vse dane možnosti.

1. Jagnjitve naj bodo v času, ki mu sledi najbolj kakovostna in najcenejša krma. Brez dvoma je najcenejša in najbolj kakovostna spomladanska paša. Na taki paši bodo imele ovce dovolj mleka tudi za dvoje jagnjet, poleg tega pa prično tudi jagnjeta sama kaj hitro trgati travo. Mlada trava je lahko prebavljiva in ima visoko hranilno vrednost, ker omogoča hitro rast. Če so jagnjitve v marcu in aprilu, bodo moška jagnjeta najkasneje jeseni godna za prodajo ali za zakol. To pa pomeni, da moramo preudarno načrtovati, kdaj bomo imeli prístup. Najugodnejši prístup je v oktobru in novembru, medtem ko poznejši ni ugoden, saj bi bila visokogorska ostra klima neprijetna za mlada jagnjeta, ponekod pa ogroža njihov obstoj še orel. Še manj so primerne jagnjitve na samih planinah, ker se takoj po porodu mnogo jagnjet izgubi, zlasti, če ovca skoti dvojčke. Za večjo prirejo mesa so dvojčki vsekakor zaželeni. Za rentabilno rejo ovac bi morale imeti ovce poprečno 2 jagnjeti letno. Ovca, ki ne jagnji vsaj enkrat letno gotovo ni rentabilna, ker samo s prirejo volne ne pokrije stroškov reje. Rejec mora torej neprestano zasledovati uspešnost reje s tem, da vodi evidenco o plodnosti ovac, kar je dokaj zahtevno delo zlasti pri večjih tropih. K sreči se danes že dobijo na trgu plastične značke, ki omogočajo označevanje ovac in s tem možnost evidence. Značke prodaja Janez Zaletel, Stanežiče 22, Ljubljana-Šentvid tel. 061-50-337. Evidenca pa je potrebna tudi zaradi odbire ali selekcije. Za pleme bomo namreč odbirali potomce tistih ovac, ki imajo najpogosteje dvojčke, nadalje tistih ovac, ki jim jagnjeta (dvojčki!) najhitreje priraščajo, kar pomeni, da imajo dovolj mleka in končno od tistih ovac, ki imajo najboljšo volno. Pri večjih tropih je torej nujno, da si neprestano beležimo podatke o posamezni ovci, kajti pravo plemensko vrednost ovce bomo dobili šele po nekaj letih, česar pri večjem številu nikakor ne moremo držati v spominu.

Na splošno velja mnenje, da je ovca skromna žival. To mnenje

pa je dokaj varljivo, kajti ovca shaja s slabšo krmo le tedaj, če nima jagnjeta ali pa do zadnjega meseca brejosti. Kadar pa ovca doji jagnje ali celo dva se njene potrebe po krmi povečajo tudi za trikrat in jih lahko pokrijemo le z najboljšo krmo ali dodatki krmil. Zato je prav, da ovce po jagnjivji ločimo v poseben hoks, kjer jih lahko bolje krmimo, poleg tega pa ima ovca ob sebi tudi oba jagnjeta in pride tako bolj do izraza njen materinski čut.

Boljšo krmo pa potrebuje ovca tudi zadnje tedne brejosti in v času pripusta. Od tega, kako bo ovca krmljena v času pripusta oziroma 14 dni pred tem, zavisi pogostnost dvojčkov. Ob dobri oskrbi oziroma prehrani skoti tudi ovca jezersko-solčavske pasme pogosto dvojčke tako, da je možno doseči poprečno 2 jagnjeta na ovco letno.

Tisti, ki bi želeli doseči še večji dohodek od prireje, pa lahko povečajo plodnost pri ovcah še s tem, da vnesejo v trop jezersko-solčavske pasme določen delež krvi romanovske pasme. Romanška pasma se odlikuje po izredni plodnosti in zgodnji zrelosti, saj lahko pripuščamo jagnjice že pri osmem ali celo sedmem mesecu starosti. Slovenski ovčerejski program zato predvideva, da bi v jezersko-solčavsko pasmo vnesli okoli 25 % krvi romanovske pasme, da bi na ta način povečali njeno zgodnjo zrelost in plodnost. To bo potem opleme-

njena jezersko-solčavska pasma, ki bo dajala rejcem zaradi večje prireje jagnjet tudi večji dohodek. Razume se, da zahteva večja intenzivnost reje tudi boljše oskrbo, zato mora biti vsakomur jasno, da je za oplemenjeno jezersko-solčavsko pasmo treba pripraviti več in boljše krme.

K oskrbi tropa pa spadajo še drugi rejni ukrepi, ki so na žalost v naši ovčereji vse premalo vpeljani, čeprav bi jih morali že zdavnaj rutinsko izvajati. Sem spada zlasti zatiranje črevesnih in pljučnih zajedalcev, ki povzročijo v naših tropih vsako leto velik izrod prireje in celo pogine. Proti tem zajedalcem bi morali obravnavati vse ovce v tropu vsaj dvakrat letno, in sicer 14 dni pred izgonom na pašo in jeseni 14 dni pred vhlavljenjem. Zavedati se moramo, da so samo zdrave živali plodne in v redu priraščajo in da so tudi odporne za težje vremenske razmere v visokogorskem podnebju.

V skrbi za zdrave ovce in dobro prirejo moramo posebno upoštevati važen rejski ukrep. To je menjavanje ovnov. Odbira dobrih ovnov je izredno pomemben selekcijski ukrep, saj prenaša dober oven svoje dobre lastnosti na veliko število potomcev. Ko izbiramo ovna za plemenitev v tropu, moramo paziti na naslednje:

1. da ni v sorodu z ovcami v

tropu, kjer bo plemenil. Sorodstvena reja povzroča degeneracijo živali;

2. biti mora od dobrega ovna z znanim poreklom in prav tako od ovce, ki se odlikuje z dobro plodnostjo in dolgo življenjsko dobo;
3. imeti mora primerno kakovost volne;
4. biti mora primernih oblik in rasti ter pravilne stoje;
5. ne sme imeti dednih napak, ki bi jih prenašal na potomce.

Zavedati se moramo, da s pravilno odbiro ovna odločilno in najhitreje vplivamo na kakovost tropa, ki ga moremo z dobrim ovnom izboljšati. Da se izognemo parjenju v sorodstvu, moramo ovne menjati vsaj na eno leto in pol. Ovne lahko izmenjujejo pašne skupnosti, ker bi bila nabava novega ovna vsako poldrugo leto predraga.

Za izvedbo vseh naštetih ukrepov, kot so skupna pašna, skupna nabava ali zamenjava ovnov, zatiranje zajedalcev in drugo, morajo biti ovčerejci organizirani v pašne skupnosti. Šele tesna povezavost in složno sodelovanje prinašajo pričakovani ter možni uspeh.

Zato lahko razglabljanje o možnosti prireje strnemo v zaključek, da bo reja uspešna, če bodo rejci pri svojem delu upoštevali stroko in če bodo pri svojem delu tesno povezani in složni.

Širša družbena skupnost stimulira tudi to vejo gospodarstva s tem, da daje regrese za nabavo ovnov, premije za povečanje tropov nad 20 živali in pomoč urejati pašnike, zato pa tudi pričakuje pozitivne učinke pri rejskem delu.

Pavel Razinger, dipl. ing. agr.

Nepovabljeni gostje so prijetno presenetili pregledovalce strojev in naprav.

Foto GG

VIDIC JOŽE - LEVOV

Levov Joža se je rodil leta 1924 na Zg. Lazah, sedaj Sp. Gorje, kot najmlajši otrok, ki je imel še dve sestri in tri brate.

Zg. Laze ležijo na 730 m nadmorske višine na vzhodnih obronkih Mežakle, na levem bregu Radovne, ki teče v strmi strugi pod vasjo. Na Zg. Lazah so štirje kmetje, vsi ostali so le bajtarji s posebno zanimivimi hišnimi imenu (pri Vovku, Medvedu, Levyu) in katerih domačije so imele le toliko zemlje, da so preživljali eno kravo, nekaj ovac ali eno kozo. Pri Levovih so imeli zemlje le za eno kozo in niti toliko gozda ne, da bi imeli svoja drva. Osemčlanska Levova družina se ni mogla preživljati doma. Še kot droci so si morali služiti kruh z obiranjem gozdnih sadežev ali pa so pomagali pri paši. Pozimi so otroci pomagali staršem in starejšim bratom, ko so prevzemali spravo lesa v državnem gozdu s cigarijo (vlačenje s samotajnimi sanmi). Še predno so končali šolo pa so že morali iti za hlapce in dekle k okoliškim kmetom.

Naš Joža je že kot 5-6 leten otrok vzljubil konje, ko je hodil h kmetu Krničarju na Zg. Laze gledat žrebeta. Še šolarček je bil, ko je že pasel krave v vasi. Pomagal je očetu pasti v Sp. Kozjeku na Mežakli. Štirinajstletni fant je bil že samostojen pastir na Sp. Lazah. Leta 1940 pa je pasel že cel trop ovac na Podhorskem pašniku. Po okupaciji je delal na novi cesti Lesce-Žirovnica, ko so Nemci pobrali vse mlade fante med 14. in 16. letom starosti za najtežja dela. Tu je Joža ostal do leta 1943, ko so ga mobilizirali v nemško vojsko. Okusil je vse tegobe ruske fronte, s katere se je rešil z dopustom leta 1944, ko je pobegnil v partizane. Ni utegnil obiskati niti svojcev v domačem kraju, ostal je kar na Koroškem vse do svobode. Bil je partizan Severnokoroškega odreda, ki je imel težko nalogo širiti partizanstvo na Koroškem.

Kot partizan na Koroškem je Jože doživljal veliko težkih trenutkov. Posebno mu je ostal v spominu dogodek okoli novega leta

1945, ko je bil partizanski kurir. Njegov odred se je umaknil na Štajersko ne da bi o tem obvestil svojih kurirjev. Tedaj je zapadlo več kot meter snega, tako da kurirji niso mogli do svoje enote. Zatekli so se k nekemu kmetu - pravemu Nemcu, ki jih je vzel pod streho. Številne patrulje nemške policije so pregledovale kmetije na Svinski planini, če kak kmet ne skriva partizanov.

Jože in ostali kurirji so bili v topli hiši tega gospodarja, ko so se pojavili pred vrati nemški žandarji. Kaj storiti? Beg je bil nemogoč. Poskrili so se v hiši, pri čemer jim je pomagal tudi gospodar. Vsi kurirji so bili nemški dezertjerji in so vedeli, da jih čaka smrt, če pridejo Nemcem v roke.

Žandarji so gospodarja spraševali, če je kaj videl tri partizane, ki se nahajajo tu nekje. Seveda so kurirji pogovor med Nemci in gospodarjem dobro slišali. Ta jim je odgovoril, da jih tu ni in da jih nikoli ni bilo. S tem odgovorom jih je rešil gotove smrti. Po odhodu Nemcev je gospodarjeva hčerka začela v obupu tarnati in vpiti: "Tako zapustite našo hišo!" Odšli so iz hiše in se naskrivaj zatekli na senik istega gospodarja, tako da lastnik in hčerka nista nič vedela. Naslednjega dne so se vsi trije odpravili v noč in v veliki sneg, pred tem pa so se še oglasili pri gospodarjevi hčerki, ki jim je dala za popotnico hleb kruha in slanino iz veselja, ker zapuščajo ta kraj.

Po večdnevni naporni hoji so končno našli svojo enoto, ko so bili že popolnoma izmučeni. Partizanjenje na Koroškem je bilo zelo težko, posebno še na Svinski planini. Vedno so bili na udaru sovražnika. Lačni, premraženi in mokri so prehajali iz hajke v hajko. Od vsega partizanjenja na Koroškem je bil za Jožeta najlepši dogodek, ko je prišla vest, da je vojna končana, pa še ta vest je prišla v te kraje z zamudo.

Po vojni je Jože služil vojsko v Vojvodini vse do pomladi leta

1947, ko se je po štirih letih zopet vrnil domov.

Začel je delati v Železarni Jesenice, kjer je zdržal samo eno leto in spoznal, da zanj to delo ni. Vrnil se je v okrilje Mežakle, katere domačnost je ves čas odsotnosti tako pogrešal. Sprva je pasel živino, a kmalu se mu je izpolnila večna želja, da je postal "furman" pri takratni upravi Pokljuka. Leta 1949 je bilo več kot sto voznikov, ki so vozili les poleti in pozimi iz gozda na Mežakli do žage na Rečici.

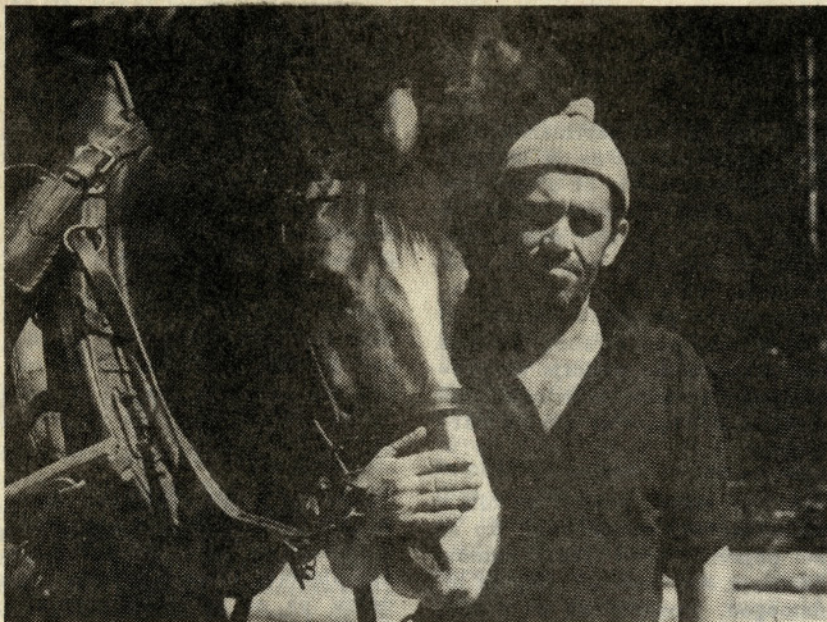
Takrat je imela poključka uprava nad 25 stalnih režijskih konj. S kamioni so vozili les s Poključke planote, iz vseh ostalih predelov pa so ga vozili vozniki s konji.

Levov Joža je ostal zvest konju 23 let, to je do leta 1972. Pretežni del tega časa je "fural" na Mežakli, ostalo pa v Radovni in Pokljuki. Furmani uprave Pokljuka so bili vedno nekaj posebnega, saj so doživljali marsikaj zanimivega. Samo spominov Levovega Jožeta bi bilo za debelo knjigo.

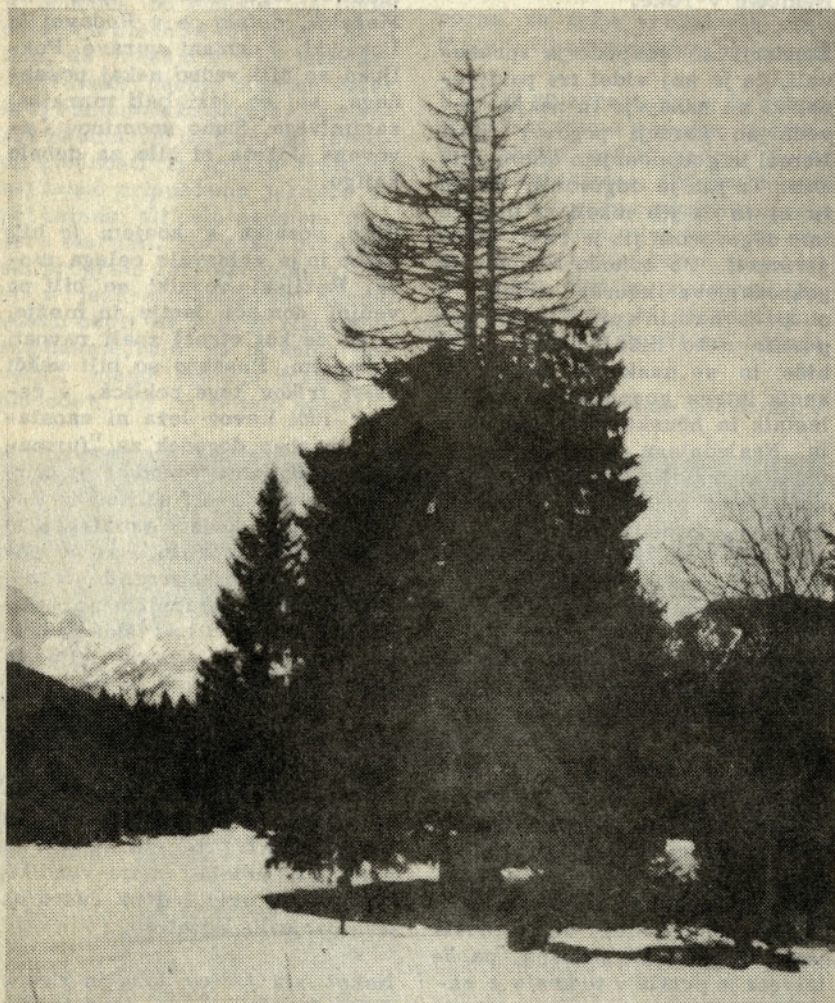
Delo voznika s konjem je bilo težko in je zahtevalo celega moža. Režijski vozniki so bili po večini domači fantje in možje, ki so že kot otroci znali ravnanj s konjem. Posebno so bili večji vseh trikov tega poklica, v čemer tudi Levov Joža ni zaostajal. Poseben dogodek za "furmana" (režijskega voznika) je bilo kovanje konja ali selitev iz delovišča na delovišče skozi vas in mimo vaških gostiln, kar je pomenilo furmanski praznik. O ta koimenovanih praznikih so znali vozniki prelisčiti še tako budnega gozdarja ali upravitelja in speljati svoj praznik do kraja.

Nepozaben spomin ima Jože na konja Liska, ki mu je iz Čisovca privlekel na posmojkah najdebelejši hlod v povojnem času, ki je imel nad tri m3, in so mu ga pomagali naložiti trije vozniki, ter ga je pripeljal na cesto na Krničarjevih Rovnicah.

Nekoč sta Levov Joža in Franc Jan "Zk" čakala na nova konja. Konj seveda prvi dan ni bilo in jima je takratni revirni gozdar na Mežakli Peter Pintar naročil

Konj Lisko - najbolj priljubljeni konj Levovega Joža. Foto: Arhiv

Ena izmed najdebelejših smrek na Gorenjskem "Levov vikend" na Ravneh na Mežakli. Foto: M. Z.

naj režeta rezanico.

Levov Joža ne bi bil Levov, če se ne bi v vsaki situaciji takoj znašel. Gozdarju Pintarju je dejal, da noži stroja za rezanco ne režejo in da jih morajo nesti brusit na Frtuno k Ulčarju. Tako brušenje je trajalo cel teden, kot je bilo razvidno iz delovnih izkazil. Joža in "Zk" pa nista brusila nožev za rezanco, ker sta pri sosedu v gostilni na Frtuni namakala svoji suhi gobi. Najtežji trenutek v njegovi dolgoletni delovni dobi je napočil takrat, ko je prišlo obvestilo, da bo tudi zadnje "furmane" uprave Pokljuka zamenjal traktor. Že tri desetletja Levov Joža ni opravljal drugega dela kot "furanje". Oddati konja in oditi na drugo delovno mesto je bilo bridko.

Nastopili so najtežji trenutki njegovega življenja. Na nobenem delovnem mestu se ni in ni znašel, bil je osamljen. Poskušal je to osamljenost tolažiti s pijačo in je prišel že tako daleč, da so nekateri mislili, češ za Joža ni več rešitve. Pogosto je ostajal kar zunaj, pod največjo smreko na Ravneh, ki so jo po njem začeli delavci in gozdarji imenovati "Levov vikend".

Ta smreka raste na samem, na pašniku, nasproti hleva revirja Mežakla in je imela pred devetimi leti tako gosto krošnjo, da tudi nekajdnevno deževje ni premočilo tal pod krošnjo. V okrilju tega smrekovega orjaka, ki mu danes ni para na Gorenjskem, saj je njen premer 1.50 m, se je naš Joža počutil zadosti varnega, da je začel resno razčiščevati težave, v katere je zabredel. Tako je tudi nastopila velika prelomnica v njegovem življenju, odločil se je, da bo za vedno opustil pijačo in Joževa odločitev drži še danes, čeprav je od takrat minilo že osem let.

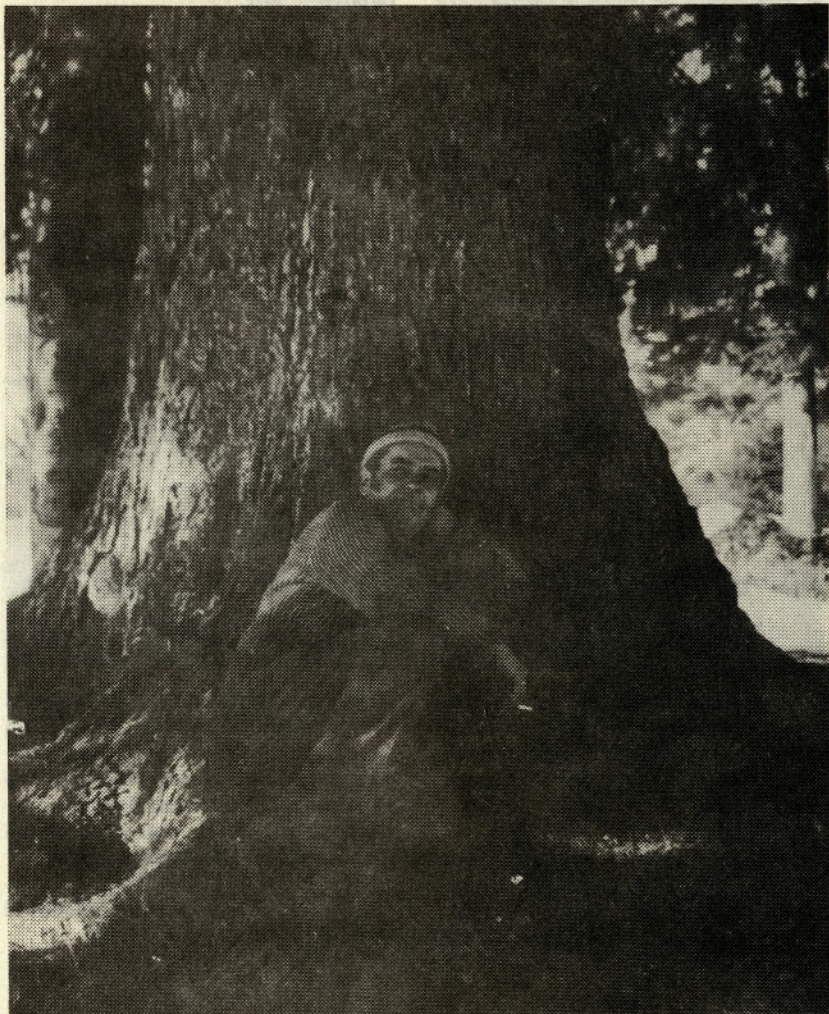
Mežaklo je tako vzljubil, da je postala njegov pravi dom, ki jo le redko zapusti, v glavnem le po službeni dolžnosti. Tudi ob največjih praznikih, ko vsi delavci zapustijo Mežaklo, ostane on tam. Tako rad ima naravo, da išče vse mogoče izrastke debel, korenin in vej, iz katerih izdeluje in sestavlja vse mogoče izdelke. Pri svojih 59 letih je še vedno zdrav in čil in tudi zadovoljen s sedanjim delovnim mestom

žičničarja pri tribobenskem vitlu v skupini Ilije Bartulovića, v kateri dela že celih osem let. Vsekakor je tudi zasluga Ilije, ki je s svojo vestnostjo pripomogel, da je Joža ostal do danes pravi antialkoholik.

Levov Joža je danes najstarejši

delavec na upravi Pokljuka, a je tudi edini primer, da je še vedno zdrav in mu težko delo žičničarja ne dela nobenih preglavic. Tudi na starost Joža ne misli zapustiti Mežakle.

Marjan Zalokar

Joža v okrilju smreke imenovane "Levov vikend". M. Z.

BOLJ VARNA POT V ŠOLO

Večletne prometne statistike kažejo, da je začetek šolskega leta za prometno varnost otrok najnevarnejši čas. Glede na to izkušnjo se republiški in občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu toliko bolj zayzemajo, da bi akcija "Varnost otrok in mladine v prometu" uspela.

Letošnja akcija je še toliko bolj pomembna, ker je z 52. členom Zakona o varnosti cestnega prometa določeno, da morajo vsi otroci ob pogojih zmanjšane vidljivosti nositi ustrezna svetlobna - odsevna telesa (kresničke), otroci, ki obiskujejo malo šolo ali prvi razred osnovne šole, pa morajo na poti v vzgicno varst-

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame KARLE ZUPAN ter sestre MINKE SIVEC se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njuni poslednji poti.

Anton Zupan

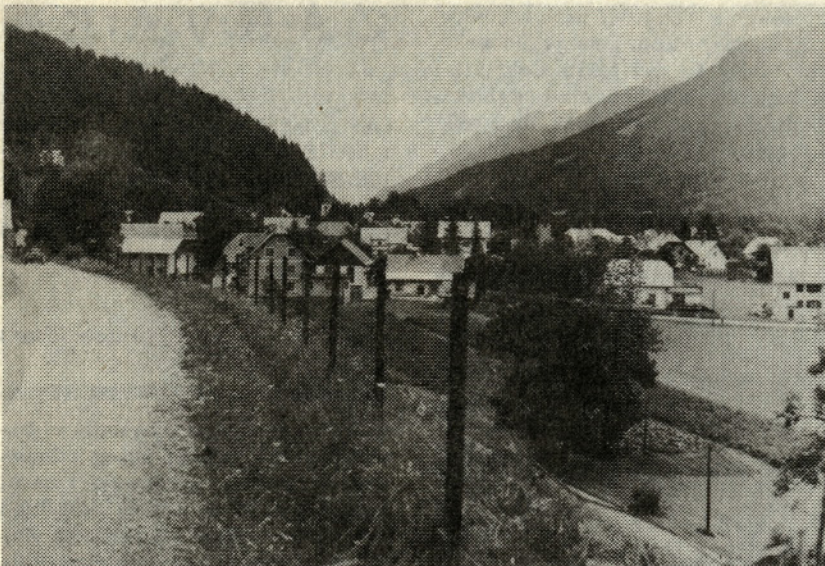
veno organizacijo oziroma v šolo in iz nje, nositi poleg odsevnega telesa tudi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu. Isti člen zakona zavezuje tudi osnovne šole, da morajo ob pričetku šolskega leta nove učence seznaniti z varnimi potmi v šolo in iz nje po šolskem prometno varnostnem načrtu. Poleg tega predpisuje Zakon o temeljih varnosti cestnega prometa v 32. členu, da morajo biti vozila za prevoz otrok opremljena s posebno oznako za prevoz šolskih otrok.

V okviru akcije bodo miličniki prvih deset dni pouka poostreno nadzorovali najbolj nevarna mesta in opozarjali voznike, da morajo mimo šol in VVO voziti tako, kot predpisujejo omejitve. Miličniki-prometniki bodo poosttrili nadzor nad kolesarji in vozniki koles z motorji, še zlasti nad tistimi, ki se bodo vozili v šolo. Starši naj zato pregledajo kolesa svojih otrok, če so opremljena, kot velevajo zakonski predpisi.

Ne bo odveč, če bodo starši prve dni pouka otroke spremljali na poti v šolo in iz nje ter jih poučili o nevarnostih, ki prežijo nanje na cesti in ob njej. Verjetno ni nepomemben podatek, da je med letošnjimi počitnicami zaradi malomarnosti staršev umrlo na slovenskih cestah sedem otrok in mladotnikov, torej 4 več kot v istem obdobju lani.

Šolniki so že zakorakali v novo šolsko leto, bi lahko rekli. Šole so v sodelovanju z milico že določile najvarnejše poti v šolo in nazaj domov, in če so vsi storili to, kar bi morali, potem bo letos pot v šolo precej varnejša.

SVET ZA PREVENTIVO IN
VZGOJO V CESTNEM PROMETU
SO RADOVLJICA

Tak poseg v naravo s cesto ne moti vaške idile.

Foto GG

PARTIZANSKI TABOR HEROJ TONČEK

Vsako leto ob zaključku šolskega leta organizira občinska konferenca ZRVS v sodelovanju s TO in sekretariatom za ljudsko obrambo občine partizanski tabor "Heroj Tonček".

Letos je bil tabor organiziran 3. junija 1983 v Ribnem pri Bledu. Udeležilo se ga je 500 učencev

7. razredov osnovnih šol iz občine Radovljica in 50 rezervnih vojaških starešin, pripadnikov TO, JLA in drugih spremljevalcev.

Otvoritvi tabora so prisostvovali tudi predstavniki občinske skupščine in vseh družbenopolitičnih organizacij občine ter žena in sin

pokojnega narodnega heroja.

Namen tabora je negovanje tradiciji NOB, pridobivanje učencev za vojaške poklice, obujanje spomina na narodnega heroja Antona Dežmana - Tončka, ki je bil pred leti pobudnik tabora, in obenem je to zaključek obrambnih priprav osnovnih šol.

Glavni poudarek je bil na spoznavanju sodobnega orožja in vojaških poklicev. Razgovor o vojaških poklicih je vodil Jakob Vidic s pomočjo gojencev vojaških šol.

Učenci so bili po posameznih šolah organizirani v čete in vode. Tekmovali so v naslednjih disciplinah:

- kviz na temo NOB
- poznavanje in nudenje prve pomoči
- poznavanje puške M 48
- streljanje
- kulturni program
- disciplina.

Najboljši je bil I. vod I. čete iz osnovne šole Bled, za kar je prejel zastavico partizanskega tabora "Heroj Tonček".

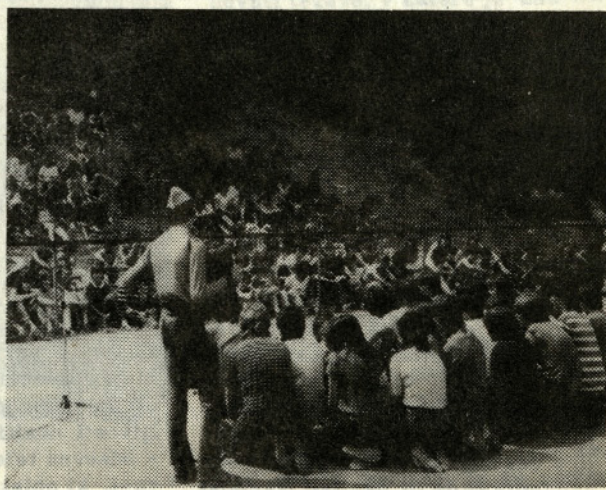
Pred zaključkom so pripadniki teritorialne obrambe Radovljica izvedli skupaj s člani lokostrelskega kluba Eksoterm pokazno streljanje. Po oceni izvedbe tabora je bil le-ta dobro pripravljen in je v celoti uspel.

Jordan Blažević

Lokostrelec

Foto: Blažević

Kulturni program

Foto: Blažević

UPOKOJILI STA SE

Ob koncu letošnjega aprila oziroma maja sta v računovodstvu prenehali delati Helena Mežan in Malči Metul, ker sta se upokojili s polno delovno dobo.

Obe sodelavki sta kot mladinki začeli delati v dejavnostih, iz katerih se je kasneje oblikovalo podjetje Gozdno gospodarstvo Bled. Delali sta v času, ko je

bil 48-urni delovni teden le deklarirano načelo, ko za nadurno delo in za delovne akcije ob nedeljah ni bilo treba nikogar prositi in ko za tako delo ni nihče pričakoval plačila. Ob delu v tistem času sta spoznali, da je potrebno odrejene delovne naloge narediti do določenega roka in zaradi tega jima je bilo pri delu v računovodstvu samo po sebi razumljivo, da je treba delati tudi popoldan, ob nedeljah ali celo ponoči, samo da je bilo delo pravočasno opravljeno.

Še eno lastnost sta imeli obe sodelavki, zelo pomembno za delo v računovodstvu, bili sta izredno natančni in vztrajni. Kar je prišlo izpod njunih rok, ni bilo treba preverjati. Ko sta odšli, smo tudi spoznali, kako dobro sta poznali poslovanje delovne organizacije in ljudi, s katerimi sta sodelovali; spoznanje pač, ki sta si ga pridobili v dolgih letih dela v naši delovni organizaciji.

Delavci v finančno-komercialnem sektorju in drugi delavci v delovni skupnosti ter vsi tisti, ki so sodelovali z njima in poznali njuno delo, jima ob odhodu v pokoj hvaležni želimo zdravja, da bi tisto, kar sta v letih službovanja zaslužili, še dolgo uživali.

J. L.

Kdo bi si mislil, da s toliko svežine dočaka zaslužen upokojitev. Foto GG

Tekmovanje gozdnih delavcev, kmetov in voznikov tovornjakov za prevoz lesa

V soboto 17. septembra je bilo v Krpinu pri Begunjah že tradicionalno tekmovanje gozdnih delavcev, kmetov in voznikov tovornjakov GG Bled. Kljub nič kaj obetavnemu vremenu je bila udeležba na tekmovanju polnoštevilna, prireditvi pa je prisostvovalo mnogo navijačev in gledalcev, ki so si želeli ogledati spretnost gozdarjev in voznikov pri njihovem delu.

Med gosti so bili tudi predsednik in sekretar republiškega odbora sindikata delavcev gozdarstva in lesne industrije, predsednik sindikalnega sveta občine Radovljica, predstavnik občinskega sindikata Jesenice, več predstavnikov

naših poslovnih partnerjev ter predstavniki krajevne skupnosti Begunje.

Prireditvi je prisostvoval tudi predstavnik trgovske hiše Intertrade, ki je navzočim predstavil proizvodni program motornih žag Husqvarna in zaščitna sredstva za delo v gozdarstvu. Proizvodni program motornih žag tvrdke Sochs-Dolmar je prisotnim predstavil predstavnik Lesnine. Omenjena prikaza sta med prisotnimi vzbudila precej zanimanja.

Ugotovimo lahko, da je tekmovanje sekačev in voznikov dobro uspelo, za kar imajo zaslugو sodelavci TOK in tudi vsi drugi

člani DIT, ki so pomagali pri pripravah in izvedbi tekmovanja. Za popestritev prireditve je bilo med čakanjem na uradne rezultate organizirano tekmovanje v zabavnih disciplinah, kjer so svoje znanje, spretnost in moč lahko pokazali vsi prisotni.

Ob zaključku prireditve so vsi nastopajoči dobili lepe praktične nagrade, od katerih so jih del prispevali tudi naši poslovni partnerji. Vsem zmagovalcem čestitamo k uspehu, za ostale pa ostaja možnost uspeti na tekmovanju prihodnje leto v Bohinju.

Z. Š.

REZULTATI:
KRPIN, 17. septembra 1983

C. Tekmovanje voznikov tovornjakov za prevoz lesa

A. Posamično

Mesto	Príimek in ime	T O Z D	Št. točk
1.	ZORČ Franc	Pokljuka	606
2.	SODJA Franc	TOK - kooperanti	602
3.	LIPOVEC Jože	TOK - kooperanti	538,5
4.	ČUDEN Jože	TOK - kooperanti	504
5.	DOMISLIČ Ivo	TOK - delavci	493
6.	HRIBAR Martin	TOK - delavci	467,5
7.	KOSTREŠ Joso	Pokljuka	455
8.	ALEKSIČ Čedo	Bohinj	454,5
9.	TALAR Anton	TOK - kooperanti	452
10.	STARČEVIČ Mišo	Bohinj	449
11.	KOROŠEC Jaka	Pokljuka	439
12.	JELIČ Ante	TOK - delavci	437,5
13.	BUČIČ Luka	Pokljuka	430,5
14.	RAZPET Pavle	Bohinj	424,5
15.	VUČENOVIC Ilija	Jesenice	414,5
16.	PEJIČ Mirko	Jesenice	393,5
17.	POTOČNIK Marjan	TOK - delavci	387,5
18.	DOŠENOVIC Dušan	Jesenice	382
19.	KLINAR Štefan	TOK - kooperanti	355
20.	DEŽMAN Silvo	Pokljuka	323
21.	BURIČ Joso	Pokljuka	311,5
22.	BUČIČ Ilija	Jesenice	305
23.	PEJIČ Ivo	Bohinj	290
24.	ZALOKAR Ivan	TOK - kooperanti	283,5
25.	PAUREVIČ Ilija	Jesenice	281,5
26.	JELOVČAN Franc	TOK - delavci	273
27.	CVIJETIČ Djordje	Bohinj	255
28.	KOVAČEVIČ Ivo	TOK - delavci	243,5
29.	ALEKSIČ Peter	Bohinj	215

	točk
1.	ČUDEN Janez 313
2.	DIJAK Franc 290
3.	VODNJOV Pavel 271
4.	SODJA Pavel 271
5.	ERLAH Gabrijel 269
6.	BIČEK Štefan 264
7.	COLJA Dušan 256
8.	ULČAR Janko 244
9.	KNAFELJ Milan 244
10.	AMBROŽIČ Janko 234
11.	KOBAL Drago 215
12.	PREŽELJ Jože 214
13.	POLAK Jakob 143

D. Prežagovanje z lokarico

a) Moški

	cm ² /min.
1.	ZORČ Franc 213,39
2.	GAŠPERIN Peter 209,44
3.	ČESAR Zdravko 198,42
4.	MERTELJ Alojz 189,61
5.	SODJA Janko 188,49
6.	RAZPET Pavle 185,41
7.	ČUDEN Jože 177,85
8.	BUČIČ Luka 83,48

b) Ženske

1.	KLARIČ Kata 226,19
2.	STRGAR Metka 145,00

c) Otroci v parih

1.	DIJAK Boštjan, DIJAK Bogdan 595,29
2.	DIJAK Mateja, DIJAK Suzana 342,72
3.	POLAK Rudi, ZUPAN Marko 323,14

B. Ekipno

1. TOK - KOOPERANTI

1.	Sodja Franc 602
2.	Lipovec Jože 538,5
3.	Čuden Jože 504
	<u>1.644,5</u>

2. TOZD gozdarstvo POKLJUKA

1.	Zorč Franc 606
2.	Kostrež Joso 455
3.	Korošec Jaka 439
	<u>1.500</u>

3. TOK - DELAVCI

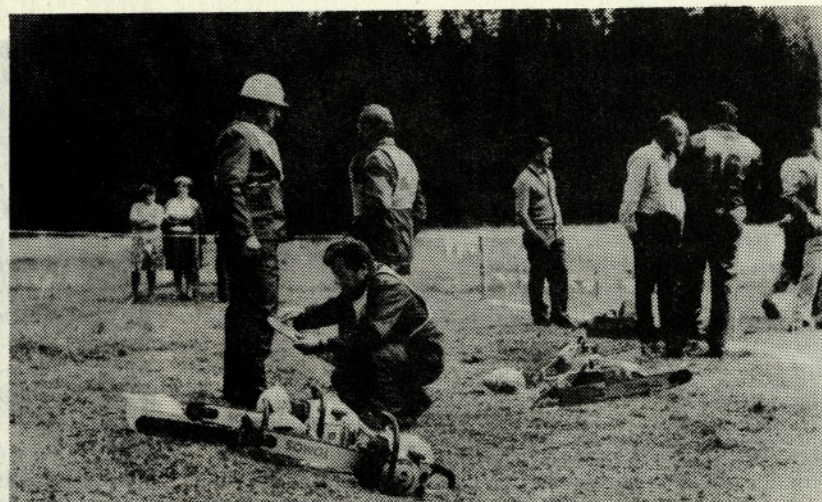
1.	Domislič Ivo 493
2.	Hribar Martin 467,5
3.	Jelič Ante 437,5
	<u>1.398</u>

4. TOZD gozdarstvo BOHINJ

1.	Aleksič Čedo 454,5
2.	Starčević Mišo 449
3.	Razpet Pavle 424,5
	<u>1.328</u>

5. TOZD gozdarstvo JESENICE

1.	Vučenović Ilija 414,5
2.	Pejič Mirko 393,5
3.	Došenović Dušan 382
	<u>1.190</u>

Tekmovalci se pripravljajo na preiskušnjo tekmovalnih veščin, ki jih organiziramo vsako leto v drugi temeljni organizaciji. Foto GG

E. Vlečenje vrvi

1. TOZD gozdno avtoprevoznništvo
2. TOZD gozdarstvo Pokljuka
3. TOZD gozdarstvo Bohinj
3. TOK Radovljica

F. Valjanje hloda

	Čas
1. KLINAR Štefan	65"
2. ALEKSIČ Čedo	71"
ALEKSIČ Pero	71"
4. BUČIČ Ilija	76"
5. ČUDEN Jože	77"
6. ZUPANC Srečo	90"
7. TUTIČ Rade	102"

Naš Magirus v svečani opremi

Foto GG

OBČINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO V MALEM NOGOMETU

14. in 16. junija je potekalo na igriščih v okolici Radovljice občinsko sindikalno prvenstvo v malem nogometu. Ekipe so bile razvrščene v 8 skupin s po tremi ekipami. Ena ekipa je bila nosilec skupine. Naša ekipa je nastopala v Lescah v skupini z OGP BLED in ekipo Verige I. Ekipo OGP Bled smo premagali z rezultatom 6:1, izgubili pa smo z Verigo I. z rezultatom 4:0. V finalno tekmovanje se je uvrstila Veriga I.

Naša ekipa je v končnem vrstnem razporedu zasedla 11. mesto in za skupno točkovanje dobila 10 točk. V skupnem seštevku točk smo trenutno na 7. mestu (230,2 točk). V vodstvu je Elan, ki je že zbral 825,6 točk.

Naša ekipa je igrala v sestavi: Matjaž Dolenc, Drago Boškovski, Pavel Kobilica, Slavko Gorzetti, Zdravko Cesar, Marjan Arh, Janez Šemrl.

Š. J.

mov kasneje, kot si računal, to pomeni, da le ni bilo tako slabo. Mislim, da lahko še naštejem člane, ki so bili vključeni v organizacijo tega tekmovanja. To so tovariši: Miro Kapus, Matjaž Dolenc, Alojz Koren, Anton Donaval, Vinko Kobal, Jaka Rožič, Slavko Zalokar, Jože Urbanc, Marija Ogrin, Zdravko Silič, Zvone Šolar, Zdravko Hafnar, Jože Podlogar, Jože Skumavec, Milena Černe, Francka Kramar, Majda Kafol, Jože Podgoršek, Mimi Zajc, Peter Lakota, ekipa, ki je izvedla streljanje, in seveda vsi naši tekmovalci.

LETNE IGRE SOZD GLG

Letos je bila naša DO nosilec organizacije letnih iger SOZD GLG. Precej zahtevna naloga, ki pa smo jo klub dosedanjim težavam komisije za šport še kar dobro speljali. Prvi problem je nastal že pri finančnem kritju stroškov. Izračunali smo, da bi morala naša DO prispevati 40 tisoč din, da bi tekmovanje lahko izpeljali. Ko smo dobili zagotovilo, da bo ta vsota na voljo smo sestavili spisek tovarišev, ki bi bili pripravljeni sodelovati. Napisali smo vabila in jih poslali 20-tim izbranim. Dobili smo se 30. marca, bili sklepčni (čeprav bolj šibko) in dvignili roke. Tekmovanje bo! Potem pa je šlo naprej še kar v redu. Dobili smo se še na 2 sestankih pripravjal-

nega odbora in 28. maj je bil tu. Seveda je imel vsak član odbora določene zadolžitve, tako da je bilo dela dovolj (tekmovališča, sodniki, rezervacije, hrana, razpisi, žrebanje, praktične nagrade, plakati, obrazci za tekmovanje in še veliko manjših opravil). Za tekmovanje je bilo prijavljenih 250 tekmovalcev. Tekmovanje je potekalo po določenem časovnem razporedu (v okvirih dosedanjih odstopanj). Tudi zaključek je bil na dosedanji ravni, razporeženje udeležencev pa še boljše kot doslej. Naši so bili kar skrbni in so vztrajali do poznih ur, saj se nekateri člani doslej med seboj sploh niso poznali, pa je bilo to treba proslaviti ali zaliti. Če pa prideš do-

REZULTATI 3. LETNIH IGER BLED 28. maj 1983

Tekmovanja so se udeležile naslednje članice SOZD GLG:

AERO, ALPLES, GG KRANJ, GRADIS LIO, JELOVICA, LIP, ZLIT, GG BLED.

Tekmovanja so bila v naslednjih panogah:

BALINANJE (5 ekip), KEGLJANJE (13 ekip), MALI NOGOMET (8 ekip), NAMIZNI TENIS (7 ekip), STRELJANJE (10 ekip), ŠAH (5 ekip).

BALINANJE:

Rezultati finala:

za 1. mesto ZLIT Tržič:GRADIS 13 : 8

za 3. mesto GG Bled:JELOVICA 13 : 7

Vrstni red:

1. ZLIT
2. GRADIS
3. GG Bled
4. JELOVICA
5. ALPLES

Ekipa GG Bled:

Vinko Kobal, Cveto Černigoj, Ivanka Kobal, Vidmar Ivan

KEGLJANJE-ŽENSKE:**Vrstni red:**

1. LIP Bled	591
2. JELOVICA	572
3. ALPLES	570
4. GG KRANJ	493
5. GG Bled	478
6. ZLIT Tržič	473

Ekipa GG Bled:

Lijana Kos, Majda Donaval, Mimi Zajc, Marija Praprotnik

KEGLJANJE-MOŠKI:**Vrstni red:**

1. JELOVICA	1.134
2. ALPLES	1.109
3. AERO	1.094
4. GG Bled	1.018
5. LIP Bled	1.008
6. GG Kranj	989
7. ZLIT Tržič	963

Ekipa GG Bled:

Matjaž Dolenc, Štefan Kunstelj, Ilija Bučič, Ante Sekelez, Miha Torkar, Vinko Mušura

MALI NOGOMET:**Vrstni red:**

1. AERO Medvode
2. LIP Bled
3. ZLIT Tržič
4. JELOVICA
5. GG Bled
6. GG Kranj
7. ALPLES
8. GRADIS

Rezultati predtekmovanja

AERO Medvode : GG Bled 3:1

Finale:

LIP Bled:AERO Medvode 1:3

Ekipa GG Bled:

Lakota P., Arh M., Cerkovnik M., Boškovski D., Pikon A., Gorzetti S., Kobilica P.

NAMIZNI TENIS-MOŠKI:

GG Bled : ALPLES	5:1
LIP Bled : JELOVICA	0:5
ALPLES : JELOVICA	0:5
GG Bled : LIP Bled	5:1

LIP Bled : ALPLES 5:3
JELOVICA : GG Bled 5:1

Vrstni red:

1. JELOVICA
2. GG Bled
3. LIP Bled
4. ALPLES

Ekipa GG Bled:

Janez Košir, Štefan Kunstelj, Miha Torkar

NAMIZNI TENIS-ŽENSKE:

Rezultati:
ALPLES : LIP Bled 1:5
JELOVICA : ALPLES 5:2
LIP Bled : JELOVICA 5:0

Vrstni red:

1. LIP Bled
2. JELOVICA
3. ALPLES

STRELJANJE - ŽENSKE:**Vrstni red: krogov**

1. GRADIS LIO	436
2. LIP Bled	395
3. ALPLES	394
4. JELOVICA	394
5. GG Bled	297
6. GG Kranj	184

Ekipa GG Bled:

Lijana Kos, Mimi Zajc, Marija Praprotnik

STRELJANJE - MOŠKI:

1. GRADIS LIO	785
2. LIP Bled	749
3. JELOVICA	748
4. GG Bled	652
5. ALPLES	640
6. GG Kranj	534

Ekipa GG Bled:

Miro Ambržič, Alojz Koren, Janez Jakun, Pavel Tolar, Franc Ravnik

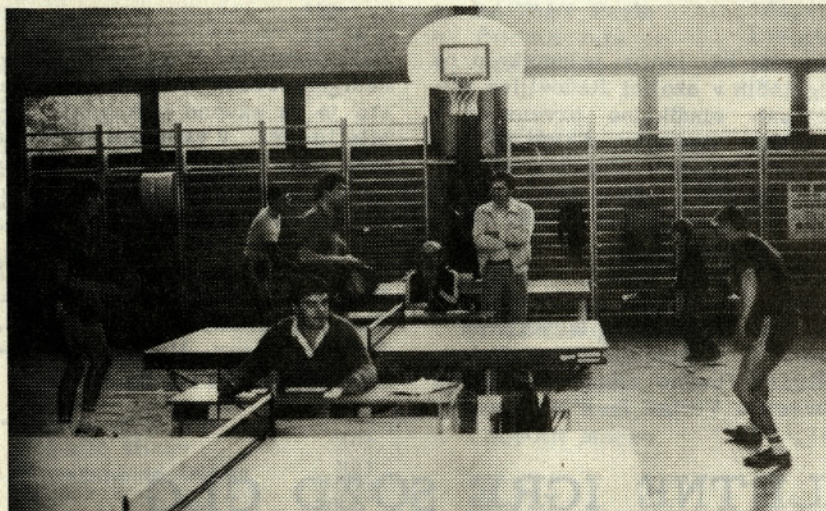
Z letnih iger SOZD GLG

Foto: I. Š.

ŠAH	Rezultati:					Točke
	1	2	3	4	5	
1 ALPLES		2	3	0	1	6
2 LIP Bled	2		3	0,5	1,5	7
3 GG Kranj	1	1		2	1,5	5,5
4 JELOVICA	4	3,5	2		4	13,5
5 GG Bled	3	2,5	2,5	0		8

Vrstni red:

1. JELOVICA
2. GG Bled
3. LIP Bled
4. ALPLES
5. GG Kranj

Ekipa GG Bled:

Anton Donaval, Matjaž Dolenc, Drago Kobal, Janez Barbarič

EKIPNA UVRSTITEV:

1. JELOVICA	37
2. LIP Bled	34
3. GG Bled	23,5
4. ALPLES	23,5
5. GRADIS	18,5
6. ZLIT Tržič	13
7. AERO Medvode	13
8. GG Kranj	10,5

I. Š.

GOLJ' FIVI KLIC PIŠČALI

Petemu dnevju velikega srpana je ostajala le še petina. Pozno sonce pa je počasni in vroče lezlo z nebesnega svoda.

Kope otav so se sušile v razgretem zraku, stogovi pa so bili polni dišečih suhih trav.

Ko je velika žareča krogla začelnjala toniti za Rjavino, je z Brišneka in Poljan rahlo potegnil gozdni veter proti Dvorjanskemu polju. Valovito je rinil trepetajočo vročino po dolini navzgor in skušal napolniti polje s svežino.

Listje drevja v gozdnem robu je z vetrom oživelo, se obračalo in spreminjalo barvo. Stara kosa sta vse pogosteje priletavala na košenico in odletavala nazaj v gozd.

Povzpel sem se na prežo v staro drevo. Sedel sem in se namestil. Povil sem ogrinjalo, ga pripravil za vzglavje mojji jekleni spremiljevalki in izvlekel piščal.

S pogledi preletavam polje do gozda, tja in nazaj, nazaj in zopet tja. Samo kosca sem opazil, ki je naložil nekaj zadnjih vil kreme v lojtrnik, pa konja, ki se sklanja v zadnji meter zgrabljenega reda pokošenih trav. Potem sta odšla.

Počasi sem se obrnil proti zahodu za soncem. Še vedno je s lepečo svetlobo lebdelo nad pečmi in vrhovi. Ni se hotelo spustiti v svoj zaton. Potem je vetrič razmaknil liste drevesa in vroča svetloba mi je udarila v oči. Zasllepilo me je, odmaknil sem pogled in ga uprl v zelenilo, da si spočijem oči.

Ponovno si ogledujem lepo polje. Daleč opazim rdečo liso. Srna je. Počasni obračam glavo proti levi, vzdolž gozdnega roba, kjer se neha polje. Zopet je potegnil vetrič iz gozda čez klobuke repuha v mojo smer. Postaja močnejši. Ko se je umiril, se mi je zazdelo, da se zopet žene. Toda drugačen. Prihajal je skozi gozd, nazaj vanj, pa zopet bližajoč, tanek in hiter, pa čudno hropeč. S hitrim preskokom mejnega potoka sem ga začel zaznavati tudi z očmi.

Gnal se je naprej po košenici, puščajoč za seboj rdečkasto črto, pa ostro zavil v pentljo in zopet risal ravno črto. Oči so mi spreminjale zaznavo ušes: veter se je vse bolj začel oblikovati v bojujoča se srnjaka, njun boj pa v vrtinec, ki dviga in meša in vleče, popušča, pa zopet močnejše zgrabi in spušča.

Kot se zasaja strela, sta srnjaka obstala. Krepki, močni živali; oče in sin. Poznal sem ju. Mlajši, najlepših let, hoče zagospodariti, starejši, še vedno močan in nevaren starec, ga potiska vstran.

Pri priči spoznam, da s prvega dejanja prihajata na novo bojišče. Spustila sta glavi, ju upognila proti prednjim nogam in namerila rogovi drug v drugega. Stari se je začel približevati mlademu. Opazil sem nepopustljiv ogenj v njihovih očeh, ki so izstopale v srdu, besu in želji: kar je hotel obdržati oče, si je hotel v boju z njim osvojiti sin.

Najprej s hitrimi, potem pa z zastavnimi, pa hitrejšimi koraki sta se približevala drug drugemu. Udarila sta z rogovi, tiščala, odskočila, pa zopet udarila. Mišice na plečih so nabrekli, izstopile, napenjale kožo ob vratu do pleč, popuščale pa zopet siloviteje izstopale in nabrekale. Znova sta se oddaljila drug od drugega, se obrnila, stekla in naskočila. Po silovitem udarcu je stari padel, sin pa zmagovalno in izzivajoče stal za njim. Mlademu, ki je vse bolj čutil svojo moč, je narekoval nagon, da mora zmagati, da mora prevzeti prostor, ki mu je doslej gospodoval starec.

Staremu se je natekla nova moč. Pobrall se je, vzravnal, upognil glavo proti prednjima nogama. Vnovič so mu nabrekli mišice močnega vratu, tokrat močnejše, hitreje, besno in odločujoče. Mlajši se obrne, zanosno in podcenjevalno stopa od starega, pa se zopet obrne. Takrat stari silovito napade, osvaja pa uide čas. V svojo obrambo je samo sklonil glavo. Udarila sta in sklenila ro-

govje. Začel se je konec boja, boja, iz katerega se rojevajo zmagovalci, boja za vladavino časa prihodnosti.

Robustno in debelo, skoraj do šil okrnelo rogovje starega, se je zapelo v okras mladega lepota. Napel je močni vrat, oči so mu izstopile, iztisnil je glas, s strašno močjo sunkovito dvignil glavo in zamahnil z njo. Ko je ob koncu zamaha vzravnal vrat, sta se rogovi razklenili. Začete sile so mladega v zraku potisnile čez starčev hrbet, ga še delec časa tiščale, potem pa popustile. Nenadoma pa ga je lastna teža zvelkla nazaj na tla. Stari pa se je že obračal in napadel znova. Moč mu zgineva, napad porablja za vlivanje in vcepljanje strahu. Kot bi skrajaj oral zemljo, se približuje tekmeču. Potem ga tiščiči, rine, kot bi ga hotel zaorati v tla. Stari zmaguje, mladi je zmagan.

Zmagoslavje prekanjenosti in moči, navad in hrabrosti nad mladostno močjo, hrabrostjo in željo.

Mladi vstaja, stari se obrača. Bes še ne mineva. Zopet hrope, sklanja glavo. Potem ga požene, goni v podkev in mejo. Kažeta jezika, znoj temni njuna života. Oddaljujeta se in vračata. Tedaj pa kot v črti do poljske poti. Mladi je bil hitrejši, preskočil je pot in se začel počasni ustavljati. Stari je zaostal, prišel do poti in obstal. Globoko je dihal in začel pozabljati prestani boj. Izpraznjen sil je prestajal občutke zmagovalca.

Starec je še vedno ob meji, ki jo je določil med njima. Čas opoja njegovega zmagovalca porabljam, da bi shranil doživeto v zakladnico spominov, ki ni dana vsakomur. Potem začenjam ostale trenutke spreminjati v odločitev: naj začenem novo dejanje in hkrati morda zadnje za starega, če se poskusim z njim? Prav zaprav ga iščem, iskal sem ga že lanskega prska. Tudi takrat se je bojeval s svojim nevarnim debelim, skoraj šilastim rogovjem, preganjal druge, bodel in

gospodoval. Previdnost in prekanjenost sta bili vraščeni vanj, ni sta ga zapuščali. Vedno je vedel, kdaj priti in še hitreje oditi. Mladega tudi poznam. Hoče ta prostor, zanj se bojuje, mora ga osvojiti. To mu narekuje in daje edini in vzvišeni Zakon Narave. Vem tudi, da bo v prihodnjem boju mladi osvajalec zanesljivo zmagal starega, ki bo po zgubljenem boju moral oditi v grmovje in iskati robove miru, da se izogne preganjanju.

In kljub temu, da najin boj spretnosti in moči ne bo pošten, botako prav.

Namenil se je nazaj, na prizorišče zmagovalca. Vzravnano je stopal. Vedel sem, da mu mišice še niso popustile. Še je hotel hraniti sedaj lažno moč v plečih in vratu. Potem pa naenkrat! Začel je postajati, omahovati. Moč mu popušča, izginja. Nova se mu ne steka več, starca napolnjujeta nemoč in praznota.

Vnovični boj, sedaj, bi ga izločil in mladi bi zanesljivo izšel kot zmagovalca iz usodnega boja.

Prvič poskusim z goljufijo. V dlan stisnem piščal. Nežno fipnem v nasprotno smer. Starec obstane, daleč je. Opazujem ga in čakam. Potem se odloči; prihaja. Zdi se mi, da svežina leze vanj, da bi zopet dal del sebe prihodnosti, svojemu nasledstvu.

Vnovič sem milo fipnil. Zlagani glas neveste sem tokrat poslal v njegovo smer. Pa drugič. Zatržno se je odločil. Počasi prihaja, kot da mu ne sme nič uti, da mora čakati samo nanj.

Odložim piščal, čakam zmagovalca. Ogledujem gibe, opazujem njegovo obnašanje. Blizu sva si. Še vedno verjame v klic, išče v svoji višini in na tleh. Spremljam ga. V majhnem krogu ga vidim še bliže, pa razločno tudi posamezne trave, ob njem pa

temno senco njegove usode, ki ga pelje k njegovemu koncu. Bolj sva si blizu, vse bolj se mu alepota ljubezni preobrača v previdnost. Odslej je ozka konica steklene zenice prilepljena v njegovo utrujeno pleče. Ko je postal, je spoznal ukano. Takrat pa je švistnila moja moč v splahnelo kepo njegovih mišic.

Vzpel se je, kot bi bil tudi v zraku gospodar prostora. Potem se je namenil v skokih proti zaprtemu gozdu. ...tri...pet, zadelo se mi je, da hoče premeriti prostor, ki sem mu ga vzel in dal drugemu.

Šele sedaj je tonilo sonce, samo del ga je še gledalo izza Rjavine. Njegovi nagnjeni žarki so risali dolge pramene čez Ledevnico, ozlatili peneče rdečilo njegovega življenja, ki je odtekalo v rušo z drobnimi cvetovi, in zarisali krono sinu umirajočega starca...

Nikolaj Lapuh

Glasilo "PRESEKI" ureja uredniški odbor delovne organizacije Gozdno gospodarstvo Bled, Ljubljanska c. 19.

Odgovorni urednik Jože Skumavec, dipl. ing., tiska Delavska univerza Tomo Brejc Kranj v 600 izvodih.